

Notulen van de vergadering van het Algemeen Bestuur van Waterschap De Dommel op 27 februari 2019 in het Waterschapshuis te Boxtel

Voorzitter *A.H.C. Huijbers, waarnemend watergraaf*

Secretaris *mw. A.G. Dekker, secretaris-directeur*

Aanwezig:

de leden: mw. C.J.W.M. Aerdts (Water Natuurlijk), T.H.W.C. van Beek (CDA), mw. M.L.F. Van Bree-Meeuwsen (50PLUS), mw. L. Bruggink-van der Steen (Algemene Waterschapspartij), R.A. Dekkers (VVD), M.M.F. Dewachter (Water Natuurlijk), J.W.M. van Gerven (Werken aan Water), mw. H.G.J. van Heeswijk (VVD), J.L.J. Hendriks (Water Natuurlijk), A.H.C. Huijbers (Ongebouwd), P.A.M. van Iersel (Ongebouwd), J.W.M. Kuppens (VVD), V.E.C. Lokin (Natuurterreinen), A.J. Oosting (PvdA), mw. M.M. Ruys (Water Natuurlijk), mw. E.F.M. Schellekens (Water Natuurlijk), mw. A. Schouten-Saarloos (PvdA), A.J.M. Spooren (50PLUS), mw. E.H.T. Stravens (CDA), M.J.P.A. Tholen (Ongebouwd), F.L.M. Tijhof, (PvdA), P.M.L. Tijssen (Bedrijven), M.W.M. van den Tillaart (CDA), J.A. Verhoeven (VVD), J.P. Vorsteveld (PvdA), M.A. de Wit (Natuurterreinen), mw. M.H.E. van der Zanden (CDA) en mw. J. Zevenhek (Bedrijven).

Afwezig:

De leden: J.A. van der Schroeff (Water Natuurlijk) en C.H.B. Weijs (CDA).

Notulist:

R. Boot.

1. Opening.

De voorzitter opent de vergadering met de bede.

Vervolgens trekt hij nr. 21, zodat eventuele hoofdelijke stemmingen zullen aanvangen bij het lid Tholen.

Hij deelt mede dat bericht van verhindering is ingekomen van de heren Van der Schroeff en Weijs en dat de heer Kuppens later zal komen.

2. Ingekomen stukken en mededelingen.

De voorzitter kondigt aan dat hij de vergadering kort besloten zal verklaren, als de notulen van de besloten vergadering van 14 februari jl. aan de orde zijn.

Hij vertelt dat vandaag bij een artikel in het Eindhovens Dagblad over het waterschap en de taken van het waterschap een foto staat van de beoogd watergraaf, Erik de Ridder. Daaruit kan de indruk bestaan dat die daarvoor benaderd is, maar dat is niet het geval.

Spreker merkt op dat het stemgedrag van AB-leden niet correct op de website van De Dommel staat. Het staat wel goed in de agenda, maar niet in het persoonlijk profiel van de AB-leden. Dat komt door een fout in het ict-systeem. Er is nog niet bekend wanneer die fout hersteld zal zijn.

De heer De Wit wijst erop dat de verkiezingen aanstaande zijn. Als niet bekend is wanneer de fout is hersteld, pleit hij ervoor die gegevens tijdelijk te verwijderen.

De heer Van Gerven merkt op dat er heel weinig van klopt.

De heer Spooren zegt dat hij het eens is met de heer De Wit dat als de gegevens niet kloppen, zij van de website moeten worden gehaald. Je moet geen verkeerd beeld geven.

Mevrouw Ruys heeft geconstateerd dat er groot verschil is in het stemgedrag van de verschillende leden van Water Natuurlijk, hoewel dat in de praktijk geenszins het geval is. Ook zij vindt dat de gegevens moeten worden verwijderd.

De voorzitter zegt toe dat de gegevens eraf worden gehaald. Hij kan alleen niet zeggen hoe snel dat kan gebeuren.

De secretaris herinnert aan het besluit van het AB om de mogelijkheid open te houden om door te gaan met de waarnemend watergraaf, zolang de nieuwe watergraaf nog er nog niet is. Dat besluit moet door het nieuwe AB worden genomen. Zij meende dat er tijd genoeg was om dat besluit te nemen als er daadwerkelijk een nieuw DB is; in de loop van april dus. Maar dat besluit moet al eerder worden genomen, omdat je anders een merkwaardige tussenperiode hebt. Bovendien moet de waarnemend watergraaf worden beëdigd door de commissaris van de Koning, want de kracht van de eed houdt op als het nieuwe DB wordt benoemd. Daarom zal op 28 maart in de eerste vergadering van het nieuwe AB een besluit moeten worden genomen over continuering van de waarneming door de heer Huijbers. Als het nieuwe AB dat niet wil, weet het dat het tegelijk ook een waarnemend watergraaf moet aanwijzen.

Mevrouw Van der Zanden vraagt wie er watergraaf is op 28 maart.

De secretaris antwoordt dat dit de huidige waarnemer is, de heer Huijbers.

De heer Dewachter concludeert dat, totdat het nieuwe AB zegt dat het niet akkoord gaat, de heer Huijbers de watergraaf is.

De secretaris voegt daaraan toe dat de huidige waarnemend watergraaf sowieso in functie blijft tot er een nieuw DB is.

De voorzitter meldt nog dat er promotiemateriaal klaar ligt voor de verkiezingen en dat de AB-leden op tafel de nieuwe folder van het waterschap hebben.

De heer Kuppens komt ter vergadering.

2.1 Overzicht ingekomen brieven.

De voorzitter wijst erop dat het DB over de begroting van Het Waterschapshuis de bijgevoegde zienswijze zal indienen. Die wordt pas verzonden na deze vergadering.

Deze stukken worden voor kennisgeving aangenomen.

2.2 Overzicht schriftelijke vragen van AB-leden.

Er zijn geen vragen ingekomen.

2.3 Memorie van antwoord.

Het stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

2.4 Mondelinge mededeling - procedure opheffen vertrouwelijkheid AB-stukken.

De voorzitter deelt mede dat er geen stukken zijn waarvan de vertrouwelijkheid wordt opgeheven.

3. Notulen en toezeggingen.

3.1 Vaststelling notulen en besluitenlijst van de vergadering van het algemeen bestuur d.d. 28 november 2018.

De voorzitter wijst erop dat een opmerking van de heer Van Gerven geel gemarkeerd in de notulen is verwerkt.

De notulen en de besluitenlijst worden zonder hoofdelijke stemming ongewijzigd vastgesteld.

3.2 Vaststelling notulen en besluitenlijst van de vergadering van het algemeen bestuur d.d. 13 december 2018.

De notulen en de besluitenlijst worden zonder hoofdelijke stemming ongewijzigd vastgesteld.

3.3 Vaststelling notulen gecombineerde commissievergadering d.d. 13 december 2018.

De notulen worden zonder hoofdelijke stemming ongewijzigd vastgesteld.

3.4 Vaststelling notulen van de extra vergadering van het algemeen bestuur d.d. 14 februari 2019.

De notulen worden zonder hoofdelijke stemming ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter schorst de vergadering en verzoekt de aanwezigen die geen deel uitmaken van het AB de zaal te verlaten. Hij maakt een uitzondering voor de secretaris, het ambtelijke lid van de vertrouwenscommissie en de notulist.

Nadat alle aanwezigen weer zijn toegelaten, heropent de voorzitter de geschorste vergadering en stelt aan de orde:

3.5 Acties en toezeggingen.

De voorzitter meldt dat alle acties en toezeggingen zijn afgehandeld.

Het stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

4. Bestuur, Communicatie en Financiën.

4.1 Archiefverordening Waterschap De Dommel 2019.

Voorstelnummer: Z54352.

Zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel besloten.

4.2 Eindverslag klankbordgroep communicatie algemeen bestuur.

Voorstelnummer: Z56059.

Zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel besloten.

4.3 Evaluatie bestuurlijke vernieuwing 'light'.

Voorstelnummer: Z56155.

De heer Dewachter stelt dat de weergave hoe AB-leden hebben gestemd, precies voldoet aan de afspraken en bedoelingen. Nu een en ander op de website niet goed is weergegeven, verzoekt hij na te gaan hoe dat wel goed in beeld kan worden gebracht.

De voorzitter vraagt of de heer Dewachter dat namens de werkgroep zegt.

De heer Dewachter antwoordt dat hij daar geen deel van uitmaakte.

Zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel besloten.

4.4 Overdrachtdossier Algemeen Bestuur.

Voorstelnummer: Z55584.

Mevrouw Zevenhek verzoekt nog een overzicht van aangenomen amendementen en moties toe te voegen. Het is belangrijk dat het nieuwe AB daar op een makkelijke manier kennis van kan nemen.

De heer De Wit noemt vindt het dossier een goede feitelijke weergave, maar wel redelijk sectoraal. De opgave voor het nieuwe AB is om naar integraliteit te streven. Een oproep om meer nadruk te leggen op de integraliteit zou in de aanbevelingsbrief van de voorzitter kunnen staan.

De voorzitter veronderstelt dat de moties en amendementen sowieso wel ergens te vinden zijn. Hij vraagt zich af of zij in dit stuk horen.

De secretaris zegt dat er een overzicht bestaat van moties en amendementen. Zij wijst erop dat, als moties en amendementen worden overgenomen, zij integraal onderdeel vormen van het werk van het waterschap. Die zou je dus niet apart hoeven te vermelden. Als er behoefte is aan een algemeen overzicht, kan dat worden verstrekt.

Mevrouw Zevenhek vindt het voor de controlerende taak van het AB belangrijk dit overzicht apart te houden. Zij steunt de oproep om meer aandacht voor de integraliteit. In een van de stukken van het overdrachtdossier staat dat het zo duur is om regenwater af te koppelen, maar in een motie is gesteld dat je juist verder moet kijken dan alleen de kosten; ook naar de gevolgen voor droogtebestrijding. Zij noemt dat een voorbeeld van integraliteit. Met het gevraagde overzicht kan het AB controleren of de moties en amendementen goed zijn uitgevoerd.

De secretaris wijst erop dat het gevraagde overzicht niet is bedoeld als controle-document voor het AB ten aanzien van het DB. Als men er met die bril naar kijkt, zitten er een heleboel omissies in.

Mevrouw Zevenhek zegt dat zij daarom een apart document wil.

De voorzitter stelt dat zij apart altijd al zijn terug te vinden. Als dat niet duidelijk blijkt, komt er een speciaal overzicht.

De heer Spooren wijst erop dat de moties en amendementen op de website staan. Hij voelt er niets voor het overzicht toe te voegen aan het overdrachtdossier. Dan kun je ook alle verslagen van AB-vergaderingen toevoegen.

De heer Van den Tillaart vindt dat moties belangrijker zijn dan amendementen. Amendementen zijn verwerkt in een besluit. Een motie is een oproep aan het DB.

De voorzitter herhaalt de toezegging dat er een apart overzicht wordt toegevoegd.

Hij erkent dat het overdrachtdossier wat sectoraal is ingericht, maar volgens hem is het waterschap er elke dag mee bezig om alles zo integraal mogelijk te brengen. Dat zal zeker ook in de aanbiedingsbrief aandacht krijgen.

Zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel besloten.

4.5 Handreiking ten behoeve van onderhandelingen.

Voorstelnummer: Z56196.

Mevrouw Schouten vindt dat je het aantal DB-leden niet al in een vroeg stadium moet vastleggen. De inhoud moet leidend zijn. Het gaat erom hoe je tot een meerderheid en een gedragen bestuursakkoord komt.

De voorzitter wijst erop dat dit slechts een handleiding is en dat het aan de onderhandelaars is om te besluiten.

Mevrouw Schouten stelt dat er wel een proces wordt vastgelegd. Zij maakt haar opmerking vooral zodat andere partijen hierover nadenken.

De heer Spooren beaamt dat het een handleiding is. Daarom vindt hij het vreemd dat het voorstel is die vast te stellen in plaats van er kennis van te nemen. Vaststellen geeft het stuk een formele status.

De heer Lokin vindt dat het niet veel uitmaakt of je het stuk vaststelt, want het blijft een stuk zonder formele status. Hij betreurt het dat de ongemakkelijke discussie over de VOG van personen van de vorige keer nu weer zou kan ontstaan. Het is spijtig dat het waterschap als publiekrechtelijk orgaan met een steeds voornamere taak nog procedures uit de vorige eeuw hanteert. Persoonlijk noemt hij het bijzonder dat de VOG voor de meest triviale functies verplicht is, maar dat het waterschap de VOG alleen ziet als een advies in de verdere afweging.

Mevrouw Schellekens zegt dat Water Natuurlijk de VOG verplicht wil stellen. De werkelijkheid in Nederland is dat een VOG wordt gevraagd voor allerlei ook eenvoudige functies op scholen en bij gemeenten. Zij roept degene die de onderhandelingen gaat voeren, op om het modern aan te pakken en geen discussie over de VOG te laten bestaan. Het is heel behoudend als je wacht op de wet. Dan heeft iemand die stelt dat je bij de verkiezingen beter blanco kan stemmen omdat waterschappen maar ouderwets zijn, volgens haar gelijk.

De heer Van den Tillaart stelt dat een VOG een aanwijzing is, maar hij wil die niet heilig verklaren.

Mevrouw Schouten sluit zich aan bij de heer Lokin en mevrouw Schellekens. Het waterschap wil als bestuurslaag serieus worden genomen. Ook bij sportverenigingen heb je een VOG nodig. Dit is een openbaar bestuur met een voorbeeldfunctie.

Mevrouw Bruggink soms moet je leren van de dingen. Een beetje meer duaal zijn en iets meer zekerheden inpassen lijkt haar verstandig.

De heer Van den Tillaart vraagt of degenen die de VOG verplicht willen stellen, vinden dat de integriteitscommissie niets toevoegt. Bij een sportvereniging zit geen integriteitscommissie die naast de VOG nog iets beoordeelt. Daarom gaat de vergelijking mank.

Mevrouw Zevenhek zegt dat ook de fractie Bedrijven meent dat het integriteitsonderzoek cruciaal is en een meerwaarde heeft. Er zijn in het verleden artikelen verschenen dat de VOG discriminerend is naar bepaalde groepen in de samenleving en dat er juist wordt getwijfeld aan de meerwaarde. Als een VOG niet wordt afgegeven, moet uiteraard wel duidelijk zijn waarom niet.

De heer Dekkers wijst erop dat in de inleiding staat dat het aan de onderhandelaars is om de punten uit de handreiking te willen gebruiken. Het maakt hem niet uit of de VOG verplicht wordt gesteld of niet. Aan het begin van de onderhandelingen moeten partijen maar zeggen dat zij dit zo belangrijk vinden dat zij het eisen. Ook als iemand een VOG heeft, kan er via de integriteitscommissie nog een punt aan de orde komen dat wringt, want een VOG is geen garantie.

De heer Spooren merkt op dat het aan het begin van deze bestuursperiode lang over de VOG is gegaan. Het resultaat was de conclusie die nu in het stuk staat. Hij weet dat er VOG's zijn afgegeven waarvan achteraf niets bleek te kloppen op andere vlakken, want er wordt slechts naar een of twee vlakken gekeken. Hij vindt de integriteitscommissie belangrijker als scheidsrechter dan de VOG.

Mevrouw Schellekens maakt duidelijk dat haar fractie het integriteitsonderzoek heel belangrijk vindt. De VOG staat niet op zich zelf; het is een van de elementen. Maar het is een gegeven dat de VOG wettelijk verplicht wordt. Zij roept op om, net als bij de meeste organisaties in de rest van Nederland, vooruitlopend op de wetgeving de VOG verplicht te stellen en niet af te wachten.

De voorzitter zegt dat er bewust voor is gekozen om een extern en onafhankelijk bureau de integriteitstoets te laten doen. Die gaat dieper dan de VOG. Voor DB-leden is de VOG nog niet wettelijk verplicht.

Mevrouw Schouten vindt dat het AB kan uitspreken dat het de VOG verplicht stelt. Daarmee wil zij het integriteitsonderzoek niet bagatelliseren.

Mevrouw Van der Zanden merkt op dat die keuze voor het nieuwe AB is.

Mevrouw Schellekens wijst erop dat zij dat al meteen heeft opgemerkt dat dit een zaak is voor het nieuwe AB. Maar zij vindt dat dit AB een oproep moet doen aan degene die aan de knoppen zit bij de formatie van het nieuwe DB om de VOG mee te nemen en niet terzijde te leggen tot er een wetswijziging is. Zij verwacht ook niet dat hierover nu een besluit valt.

De heer Spooren vindt dat de nieuwe onderhandelaars dit punt moeten meenemen. Zij kunnen in de verslagen lezen dat dit punt aan het begin van deze periode vaak aan de orde is geweest en zij kunnen dan de urgentie bepalen.

Zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel besloten.

4.6 Rechtspositie Waterschapsbestuur.

Voorstelnummer: Z56429.

De secretaris vertelt dat alle nieuwe AB-leden op 28 maart een nieuwe iPad krijgen. Voor de huidige AB-leden bestaat voor de laatste keer de mogelijkheid om de oude iPad over te nemen onder de eerder afgesproken condities.

De heer De Wit vraagt of hij die condities per mail heeft ontvangen.

De secretaris antwoordt dat in een ver verleden is toegezegd dat een AB-lid dat vertrekt, de iPad voor een gering bedrag kan overnemen.

De heer Van Gerven wijst erop dat het zelfs een AB-besluit is.

De secretaris stelt dat volgens een nieuw rechtspositiebesluit, dat verder gaat dan een AB-besluit, de mogelijkheid van overname er niet meer is. Omdat het besluit pas ingaat op 28 maart a.s., vindt het DB het redelijk dat AB-leden hun oude iPad tegen de oude condities overnemen. Op 28 maart krijgen de AB-leden sowieso een nieuwe, omdat de huidige een beetje aan zijn eind is gekomen.

Mevrouw Bruggink complimenteert het DB voor dit voorstel. Er is veel werk aan besteed om alles goed op een rij te zetten en ook andere organisaties in het land trekken daar profijt van.

Zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel besloten.

4.7 Voorraad rekening.

Voorstelnummer: Z55839.

De heer Van Gerven is geschrokken dat het DB ineens de ruimte wil hebben om het dubbele aantal hectares in voorraad te hebben. In de praktijk hoort hij dat de organisatie te arrogant wordt en alles mag doen om grond in het bezit te krijgen. Het waterschap mag wel iets ruimer in grond zitten, maar als je ineens naar 400 ha gaat, ben je met € 15 miljoen bijna een vastgoedbelegger. Hij kan daarmee niet akkoord gaan, gezien de geluiden die hij in het veld opvangt. Grond verwerven of agrariërs op een andere plek krijgen gaat altijd met emotie gepaard. Hij stelt dat iemand die ergens op de ict-afdeling heeft gezeten, zo maar projectleider is geworden.

De voorzitter grijpt in en zegt dat het niet de bedoeling is op mensen uit de organisatie in te gaan.

De heer Van Gerven voegt nog toe dat hij het onverantwoord vindt dat de organisatie de gevraagde ruimte krijgt.

De heer De Wit is het van harte eens met deze verruiming, omdat de grondmobiliteit toeneemt. In allerlei gebiedsprocessen doen zich kansen voor om de doelen van het waterschap in het kader van de KRW te realiseren. Hij pleit ervoor dat de gronden die hierdoor tijdelijk beschikbaar komen, onder de vorig jaar vastgestelde condities van duurzame uitgifte worden verpacht.

De heer Van Iersel zegt dat ook hij wat moeite heeft met het voorstel. Het heeft wel voordelen, omdat de grondmobiliteit toeneemt en via ruiling kan het waterschap zijn projecten uitvoeren. Als voor landbouw- en natuurgrond net zulke prijzen zouden worden betaald als voor woningbouwgrond, zouden de projecten snel gerealiseerd zijn. Hij stemt wel in met de verruiming van de portefeuille, maar hij heeft er moeite mee dat de gronden via openbare inschrijving kunnen worden verpacht. Daardoor kunnen mensen uit alle hoeken van het gebied gronden pachten. Hij vindt dat iemand die pacht, een regionale binding moet hebben. Daarom dient hij de volgende motie in, die wordt gesteund door Water Natuurlijk, VVD, CDA en Werken aan Water:

"Gelet op de beraadslagingen;

Constaterende:

- dat met vaststelling van het AB-voorstel rond 'Voorraad rekening' het grondbezit tbv inzet van projecten van het Waterschap aanzienlijk kan worden uitgebreid;*
- dat het waterschap na onafhankelijke taxatie gronden aankoopt, en daarmee de prijsvorming van landbouwgrond in de regio van projecten waar aangekocht wordt, beïnvloedt;*

Overwegende:

- dat voor agrarische bedrijven het op korte afstand kunnen beschikken over te pachten agrarische gronden een groot voordeel in hun bedrijfsvoering kan opleveren;*
- dat voor het draagvlak voor de uitvoering van trajecten het draagvlak in de streek van groot belang is;*

- dat bij verpachting naast het voldoen aan voorwaarden vanuit het waterschap, de geboden pachtprijs in de gunning wordt meegenomen;
- dat daarmee onbedoeld de inzet van de te pachten gronden onvoldoende of niet binnen de mogelijkheden van de lokale of regionale ondernemers beschikbaar komt;
- dat een vorm van social return, namelijk het beschikbaar stellen van een deel van de te verpachten gronden aan de lokale regionale ondernemers het draagvlak voor projecten kan versterken;

Verklaring:

Verzoekt het dagelijks bestuur bij de gunning van de pachtgronden via openbare inschrijving, een (juridische) constructie te zoeken, binnen pachtbeleid, waarbij de lokale omgeving een voorrangpositie geboden kan worden bij gunning van een (deel) van de te verpachte landbouwgronden.

Gaat over tot de orde van de dag.”

De heer Dekkers meent dat draagvlak in het gebied heel belangrijk is. Daarom ondersteunt hij de motie om het pachtbeleid aan te passen.

De uitbreiding van 200 ha naar 400 ha noemt hij fors, maar hij ziet er genoeg voordelen in. Hij verzoekt om een terugmelding in de burap om te volgen hoe snel er wordt aangekocht en wat de grootte van de aangekochte gronden is.

De heer Spooren vindt het een veel te grote stap om 400 ha op de plank te hebben, mede omdat er dan minder geld op de bank staat. Als de grond zo belangrijk is voor de provincie, moet de provincie die 200 ha kopen zelf maar kopen. Als De Dommel die grond dan nodig heeft, neemt het die gewoon over.

Hij wijst erop dat het voorstel is om eind 2023 te evalueren of deze extra ruimte weer kan vervallen. Maar als je dan 400 ha op de plank hebt liggen, kun je niets laten vervallen. Als zich mogelijkheden tot koop voordoen, kan het DB zich melden, zodat het AB kan kijken of die koop gewenst en noodzakelijk is. Hij stemt dus niet in met het voorstel.

Mevrouw Aerdts is het eens met de verruiming, want dat geeft de mogelijkheid om projecten voor het gebied te versnellen. Zij vindt het niet charmant dat het voorstel nu wordt behandeld.

Mevrouw Zevenhek kan zich voorstellen dat een verruiming tijdelijk nodig is. Zij neemt aan dat die gronden dan maar beperkte tijd in eigendom zijn en dat het geld dus maar beperkte tijd vastzit. Omdat er sprake is van uitbreiding van de te verpachten gronden, is het belangrijk kritisch te kijken naar de pachtvoorwaarden. Boeren die in de buurt van die gronden wonen, mogen niet worden uitgesloten.

De heer Van Beek neemt aan dat het DB wel weet hoeveel boeren in de nabije toekomst zullen stoppen. De ruimte komt dus vanzelf; daar hoeft het waterschap zijn portefeuille niet voor te vergroten. Hij wil weten in hoeverre er is gekeken naar de risico's dat de grondprijzen zakken.

De heer Vorsteveld zegt dat zijn fractie absoluut voor is, omdat het waterschap na verruiming heel flexibel kan optreden. Als er grondruil moet plaatsvinden is die grond ook ter beschikking. Het geld dat je omzet in grond, verdwijnt niet, maar behoudt gewoon zijn waarde. Hij vindt het voorstel dan ook verantwoord. Het waterschap bekijkt wat nodig is aan grond en zal niet meteen overal gronden aankopen. Je geeft de organisatie dus de ruimte om flexibel te handelen.

Mevrouw Bruggink zegt dat zij voor het uitbreiden van het aantal hectares is, als het waterschap hierdoor slagvaardig kan werken.

Mevrouw Stravens wijst erop dat het doel niet is om van 200 ha in portefeuille naar 400 ha te gaan. Er worden strategische aankopen gedaan. Zij vraagt wat de heer Van Gerven bedoelt met geluiden over arrogantie.

De heer Van Gerven antwoordt dat, als iemand niet wil meewerken aan grondverkoop, men zegt: "Als wij elders klaar zijn, is die grond zo nat dat die voor jou toch geen waarde meer heeft." Hij vindt dat ver beneden het niveau van een organisatie als het waterschap.

De voorzitter vraagt of de heer Van Gerven dat rechtstreeks van de onderhandelaar heeft gehoord.

De heer Van Gerven antwoordt ontkennend. Hij heeft het gehoord van de betrokkene.

De voorzitter vindt dat de heer Van Gerven dan moet oppassen wat hij zegt.

De heer Van Gerven zegt dat hij zich wel eens schaamt voor de manier waarop het waterschap met belanghebbenden omgaat. Gisteravond is er ook weer iets gebeurd wat eigenlijk niet kan.

De heer Spooren vraagt om hoeveel hectare het gaat bij de opmerking van mevrouw Stravens dat er zicht is op een paar strategische aankopen.

Mevrouw Stravens antwoordt dat zij de exacte cijfers niet kent. Er worden grote percelen aangeboden en aangezien er in het gebied van De Dommel veel PAS-maatregelen moeten worden gerealiseerd, komt dat goed uit.

De heer Hendriks voegt daaraan toe dat die gronden vaak op plaatsen liggen waar je meteen aan de slag kunt als een project van start gaat. Of het zijn gronden die kunnen worden uitgeruild met ondernemers die grond hebben op plaatsen waar het waterschap graag grond heeft. Het waterschap kan pas grond kopen als een inrichtingsvoorstel voor een project door het DB is geaccordeerd en er krediet is verleend. Daarmee gaat veel tijd verloren. Vandaar die strategische grondportefeuille. Daarvan kan het waterschap voorlopig aankopen doen. Als het project start, gaat de grond meteen over van de portefeuille naar het project en wordt die ook afgerekend. Daaruit blijkt dat de portefeuille dynamisch is. Er gaat grond in die je aankoopt, maar er gaat ook grond uit naar projecten. Het is de bedoeling dat er geen grond meer in de portefeuille zit, als de projecten klaar zijn. Vandaar de evaluatie in 2023. Wellicht kan dan het volume worden verkleind.

De voorzitter merkt nog op dat de verruiming van 200 ha naar 400 ha ook te maken heeft met afspraken met de provincie over de Natura-2000-PAS-projecten. Er zijn veel mensen in het veld om grond te kopen en dan lukt het nooit om het areaal binnen die 200 ha te houden.

De heer Spooren vindt dat het DB over strategische aankopen vooraf overleg kan voeren met het AB. Op basis daarvan geeft het AB al dan niet toestemming tot koop. Bovendien kan de provincie zelf die 200 ha wel aankopen. Als De Dommel die grond nodig heeft, koopt het die van de provincie. Dan komt het niet ten laste van De Dommel.

De voorzitter stelt dat onderhandelingen lang kunnen duren en dan vaak in een keer snel gaan. Als je dan nog terug moet naar het AB, kom je echt te laat. De Dommel heeft nu eenmaal een afspraak met de provincie dat het die grondaankopen doet.

De heer Spooren wijst erop dat, als er grond wordt aangeboden, het AB in een paar dagen bijeen kan worden geroepen. Er zijn zo wel meer besluiten heel snel genomen. Hij vindt dat het AB controle moet kunnen houden op dergelijke grote uitgaven en dat kan het niet als het carte blanche geeft voor 200 ha.

De heer Van Gerven merkt op dat de provincie zelf ook bezig is grote oppervlakten met complete boerderijen aan te kopen. Hij is het met de heer Spooen eens dat de provincie zelf ook maar iets extra's moet doen.

De voorzitter zegt dat de provincie al heel veel extra doet in het GOB.

Mevrouw Stravens stelt dat de VVD de gevolgen terug kan zien in de verslaglegging in de burap.

Zij meent dat er op korte termijn wellicht sprake kan zijn van een prijsdaling, maar op de lange termijn is het risico van prijsdaling van grond te verwaarlozen.

De voorzitter schorst de vergadering.

Nadat de voorzitter de vergadering heeft heropend, verleent hij het woord aan mevrouw Stravens.

Mevrouw Stravens stelt dat het in de motie gevraagde al gebeurt. 85% van de gronden wordt onderhands verpacht aan mensen uit de buurt, omdat het draagvlak belangrijk is. Die pachters moeten belastingplichtige van De Dommel zijn. De motie kan worden overgenomen, als de verklaring wordt aangepast, want daarin staat: "een constructie te zoeken binnen het pachtbeleid". Die constructie is er al.

De voorzitter voegt daaraan toe dat voor de 15% die openbaar wordt aanbesteed, wettelijk is geregeld dat je geen mensen kunt uitsluiten van de pacht.

De heer Van Iersel zegt dat het hem niet gaat om de gronden die onderhands worden verpacht. De portefeuille wordt uitgebreid naar 400 ha. Dat is een verdubbeling van het huidige pachtareaal. Als je 15% openbaar verpacht, is dat nu 30 ha, maar dat kan oplopen tot 80 ha of 100 ha. Het DB stelt dat die gronden ook nu al binnen de regio blijven, maar hij kan dat nergens vinden in het pachtbeleid. Iemand uit het noorden van het Dommelgebied, kan grond pachten in het zuidelijk deel. Er is geen enkel argument om dat te verbieden.

De voorzitter beaamt dat. De regel is dat je om grond te pachten van De Dommel belastingplichtig moet zijn bij De Dommel. Maar er wordt alleen openbaar grond verpacht, als verpachten aan mensen in het gebied niet lukt.

De heer Van Iersel stelt dat met "het gebied" wel het hele gebied van De Dommel wordt bedoeld. Daarom lijkt het hem zinvol de pachtvoorwaarden nog eens tegen het licht te houden en bij voorbeeld een afstandscriterium in te voeren.

De voorzitter vindt dat het waterschap zich moet houden aan het beleid.

De heer Verhoeven zegt dat hij bereid is het pachtbeleid op de agenda te zetten voor de volgende commissievergadering, maar hij wijst erop dat die pas na de verkiezingen is.

De heer Van Iersel neemt aan dat het nieuwe AB het pachtbeleid wel kan beoordelen op zijn merites. Volgens het huidige pachtbeleid is het mogelijk dat mensen uit het noorden van het gebied grond pachten in het zuiden. Als de percelen maar klein zijn, is dat voor hem geen punt, maar het gaat soms om complete boerderijen; percelen van 20 ha tot 40 ha. Die zijn interessant voor ondernemers uit een heel ander deel van het gebied. Maar daarmee verlies je draagvlak in een regio voor een project dat het waterschap daar wil uitvoeren.

De heer Verhoeven schetst de praktijk. De Dommel koopt gronden aan en 85% van die gronden wordt onderhands verpacht; in de buurt. 15% van de gronden raakt het waterschap niet kwijt omdat de grond niet goed is. Die percelen worden

via openbare inschrijving verpacht. Het DB doet dus al wat in de motie wordt gevraagd. In theorie bestaat de kans dat iemand uit Udenhout in Bergeijk pacht, maar die kans is heel klein en dat gaat dan over 15% van het areaal. Wat voegt de motie dan toe?

De heer Van Iersel zegt dat hij geen jurist is, maar hij betwijfelt dat er geen afstandscriteria in het pachtbeleid mogen staan. Als hij googelt, komt hij die wel tegen in het pachtbeleid van gemeenten.

De heer Verhoeven wijst erop dat al is toegezegd dat het nieuwe pachtbeleid na een jaar wordt geëvalueerd. Hij oppert om die evaluatie af te wachten.

De heer Van Iersel stelt dat het nieuwe pachtbeleid vorig jaar februari is vastgesteld. Dan zou er nu een evaluatie moeten plaatsvinden. Maar hij stemt ermee in als dat pachtbeleid voor het najaar wordt geëvalueerd.

De voorzitter vraagt wat de heer Van Iersel met zijn motie wil.

De heer Van Iersel antwoordt dat hij de motie graag in stemming zou brengen, omdat het de enige motie is die hij ooit heeft ingediend. Maar gelet op de uitleg en de toezegging van het DB trekt hij de motie in.

Het voorstel wordt in stemming gebracht en bij handopsteken aangenomen met 25 stemmen voor en 3 tegen.

De voorzitter vindt dat de heer Van Gerven te ver is gegaan. Een AB-lid kan het DB aanspreken over wat er niet goed gebeurt, maar geen mensen persoonlijk uit de organisatie. Een medewerker kan zich niet verdedigen, zeker niet tegen termen die je niet hoort te gebruiken in een AB-vergadering. Hij begrijpt de emotie, maar vindt dat een AB-lid moet oppassen wie hij aanspreekt.

De heer Van Gerven zegt dat hij het over de organisatie heeft gehad, maar niemand persoonlijk heeft genoemd. De organisatie wordt door het DB vertegenwoordigd. Hij vindt dat hij zijn zorgen en ergernis mag uiten over de communicatie en de manier van werken.

De voorzitter wijst erop dat de heer Van Gerven uitspraken toeschrijft aan mensen in de organisatie die hij niet van die mensen zelf heeft gehoord, maar via-via. Daar moet je voorzichtig mee zijn.

De heer Van Gerven vindt dat hij van de organisatie mag verwachten dat die zich professioneel en objectief opstelt en niet allerlei trucs uithaalt om het gelijk te halen.

De voorzitter verzoekt nogmaals alleen het DB daarop aan te spreken.

De heer Van Gerven merkt op dat hij AB-lid is van waterschap De Dommel. Als hij in het gebied hoort dat iets beter kan, weet men hoe hij daarin staat. Hij schaamt zich soms dat hij vertegenwoordiger is van het waterschap, want hij wil dat er correct en fatsoenlijk wordt gehandeld.

De voorzitter stelt voor dat na de vergadering wordt gekeken hoe het DB de heer Van Gerven kan helpen.

De heer Van Gerven vindt dat een prima en noodzakelijk aanbod.

4.8 Rapport Rekenkamer en Auditcommissie evaluatie Energiefabriek. Voorstelnummer: Z55256.

Mevrouw Schouten vindt dat er een goed rapport ligt over een lastig dossier dat tot een goed einde is gebracht. Er zijn negen aanbevelingen overgenomen waarmee het AB aan de slag moet. De consequentie van twee aanbevelingen (2 en 3) is dat het AB lering moet trekken uit grote projecten, maar ook naar de bestuurlijke bevoegdheden moet kijken. Dat is een taak voor het nieuwe AB die een goede voorbereiding vraagt. Het is een uitdaging de bevoegdhedenregeling zodanig aan te passen dat het DB zijn flexibiliteit kan behouden. Zij is tevreden om te lezen dat het DB, als het nu voor zo'n project zou staan, voor een bouwteam zou kiezen.

Mevrouw Bruggink pleit ervoor de aanbevelingen te borgen zodat ze kunnen worden opgenomen in het bestuursprogramma.

De heer Lokin vindt het een prima stuk. Hij vertelt dat er vooral discussie was over een formele status voor het clubje van de fractievoorzitters, dat het label presidium heeft gekregen. Die club zou moeten worden gebruikt als een soort klankbord om in complexe gevallen van gedachten te wisselen tussen het DB en een deel van het AB. Dat is in de afgelopen periode op informele basis gebeurd. Er was wel geheimhoudingsplicht, waardoor je de kennis niet eens kon delen met je fractieleden. Hij vindt dat dit "presidium" geen formele status moet krijgen. Juist omdat het om een incidenteel geval ging, was er de ruimte om deze constructie een keer te kiezen. Als er sprake is van een formele status, moet je ook zeggen onder welke voorwaarden die groep bijeenkomt. Het ongemak dat de betrokkenen iets horen, maar niet mogen delen met fractiegenoten, wordt dan alleen maar groter.

De heer Van Gerven zegt dat hij het juist een goed idee vindt om met de fractievoorzitters te overleggen. Dat overleg was er in de fase dat er echt iets moest gebeuren. Voor het afwickelen van zaken en voor een goed werkende Energiefabriek was het cruciaal dat de fractievoorzitters het daarover eens waren. Het wordt moeilijker als je die groep groter zou maken.

De heer Lokin vindt dat er geen tegenstelling is. Ook hij vond, gegeven de omstandigheden, het overleg met de fractievoorzitters een goede en de enige reële optie. Maar hij is ertegen om de groep van fractievoorzitters voor dit soort dingen een status te geven. Bij grote projecten, waarbij het vermoeden bestaat dat zich dingen voordoen die zo complex zijn dat je ze niet meteen met het hele AB kunt delen, zou je ook een begeleidingscommissie kunnen samenstellen van personen uit de fracties die bovengemiddeld geschikt zijn voor die rol. Dat zijn niet per definitie de fractievoorzitters.

De voorzitter meent dat dit valt onder bestuurlijke vernieuwing. Hij vindt dat meer een punt voor het nieuwe AB.

De heer Lokin beaamt dat, maar als in de commissie een suggestie wordt gedaan die niet is weersproken in deze vergadering, is er al gauw sprake van vaststaand beleid.

Mevrouw Schellekens stelt dat Water Natuurlijk vindt dat je moet kijken naar de rol van fractievoorzitters als gremium om bepaalde zaken te regelen, maar dat is een zaak voor het nieuwe AB. Bij vernieuwende projecten, zoals de Energiefabriek, heeft het haar voorkeur om een klankbordgroep te vormen van fractiespecialisten. Je hebt dan het meest aan mensen die een project goed volgen en er veel van afweten. Je moet dan bepalen bij wat voor soort projecten zo'n groep belangrijk is en je moet de afspraken ook vastleggen, ook al worden die vertrouwelijk gemaakt, zodat je juridisch gedekt bent. Zij vindt dat je je moet afvragen hoe hard afspraken zijn van een informeel bij elkaar geroepen besloten fractievoorzittersoverleg.

De voorzitter wijst erop dat dit een stuk is van het AB. In het kader van bestuurlijke vernieuwing moet het nieuwe AB sowieso nadenken wat het met fractievoorzitters wil als er 12 partijen zijn.

De heer Spooren vindt het belangrijk dat er, als er echt iets aan de hand is, snel mensen bij elkaar kunnen worden geroepen. Dat kan een groep zijn uit de fracties die als klankbordgroep kan dienen bij een project. Als je zo'n groep een formele status wilt geven, moet je daar goed naar kijken. In principe heeft ieder AB-lid zijn eigen stem en met het verwijzen naar een selecte groep, doe je daar geweld aan.

Mevrouw Schouten stelt dat het bij complexe projecten een goed idee is om een begeleidingsgroep aan te stellen met specialisten.

Zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel besloten.

In de AB-vergadering van 27 maart 2019 wordt op voorstel van de secretaris, gelet op de discussie in zowel de commissie als het AB, besloten punt 3 van het besluit te wijzigen in:

“De aanbevelingen van dit rapport over te nemen, met uitzondering van aanbeveling 5 (een formeel protocol op te stellen waarin de taken en bevoegdheden van het presidium worden geregeld.”

5. Watersysteem.

5.1 Actieplan Leven-de-Dommel 1.1.

Voorstelnummer: Z56335.

De heer Dewachter meent dat het goed is op de voorgestelde manier verder te gaan. Het is prettig dat uit de streek veel goede suggesties en ideeën zijn gekomen. Hij is blij met opmerkingen om realistisch te zijn en prioriteiten te stellen. Het nieuwe AB heeft nogal een opdracht op zijn bord liggen en dan zal het keuzen moeten maken.

Hij ziet in de gele delen van het plan verschillende dingen terugkomen waaruit blijkt op welke punten dit waterschap aan zet is; bij voorbeeld bij de grondwateronttrekkingen. Hij wijst erop dat het waterschap vooral verantwoordelijk is voor de vergunningensystemen en voor de directe relatie tussen oppervlaktewater en grondwater. Natuurlijk moeten er met de provincie, de beheerder van de diepere grondwateren, afspraken worden gemaakt, maar het AB moet vooral een beeld hebben wat een en ander voor De Dommel betekent. Hij kan zich vinden in het stuk.

De heer Spooren vindt dat Leven de Dommel in de volgende bestuursperiode zeker moet worden voortgezet. Er wachten nog heel veel uitdagingen. De punten zijn op de i gezet met betrekking tot droogte en wateroverlast. Er ligt een taak voor het nieuwe AB en hij verzoekt dan ook dit na de verkiezingen weer op de agenda te zetten.

De heer Dekkers blikt terug op het ED waarin een stuk stond over een journalist die is meegelopen bij het AB van Rivierenland. Daar was geen discussie en de journalist had twijfels over het democratisch gehalte. Als die man bij De Dommel was geweest, had hij wellicht anders gedacht, want hier is wel degelijk een goede discussie over een aantal zaken. Ook over dit plan, binnen het AB maar vooral ook erbuiten. Er is in het BOB-model besloten om discussies meer te voeren in de commissies en minder in het AB en dat is volop gebeurd. Hij complimenteert het DB dat een heleboel opmerkingen uit de commissie zijn overgenomen in het stuk. Met de vorige sprekers is hij het eens dat het AB hiermee verder moet met de omgeving en prioriteiten moet stellen.

De voorzitter merkt op dat de vorige watergraaf, de heer Glas, verschillende keren heeft geprobeerd de journalist die een jaar heeft meegelopen bij Rivierland, Theo Dersjant, meer duidelijkheid te verschaffen over de waterschappen. Het is voor spreker dan ook een tegenvaller dat er zo'n stuk in het Eindhovens Dagblad stond.

De heer Tholen vindt het jammer dat Leven de Dommel is ontsprongen uit rampen: de wateroverlast in 2016 en de droogte. In het stuk komen alle facetten van waterbeheer samen. Soms ligt de nadruk alleen op beregening, zonder er rekening mee te houden dat er veel andere onttrekkers zijn. Op een bijeenkomst in Reusel over de inrichting van de Reusel gisteravond werd regelmatig verwezen naar Leven de Dommel, maar wel een beetje selectief. Er is vooral gezegd dat er meer zal worden gecommuniceerd en meer zal worden samengewerkt met het gebied, maar in dezelfde zin wordt dan gezegd dat alle stuwen eruit worden gehaald. Blijkbaar vergeet je dan dat stuurbaarheid ook in Leven de Dommel staat. Hij meent dat nog veel punten van het plan moeten worden uitgewerkt; het zal nooit klaar zijn. Maar het geeft een goede indicatie van het werk van het waterschap.

De heer De Wit complimenteert voor het verwerken van de opmerkingen in de commissie. Hij meent dat het waterschap, gelet op de huidige droogte, moet overwegen om in extreme situaties de beregeningsverboden niet te beperken tot grasland, maar zelfs in te stellen voor andere teelten. Hij zegt dat heel bewust, omdat natuurterreinen niet kunnen beregenen en er in Brabant sprake is van een teruggang van het areaal gras en van een toename van de intensieve teelten. Daarvoor is beregening nog toegestaan, ook in situaties van extreme droogte, waardoor de situatie nog nijpender wordt. Hij pleit ervoor in ieder geval na te denken over de scenario's die dan ontstaan. Het is hem bekend dat er bij Aa en Maas ook al over wordt gedacht. Omdat De Dommel amper Maaswater heeft om te bufferen, is dit waterschap erg kwetsbaar. Spreker vindt dat voor het versterken van de rol als aanjager bij bodemverbeteringsprojecten ook de hoeveelheid organisch materiaal dat je in de bodem brengt, van belang is. Daar mag meer de nadruk op komen.

Mevrouw Zevenhek merkt op dat het verslag van de vergadering van de commissie watersysteem echt de moeite van het lezen waard is, omdat het goed laat zien hoe er integraal wordt gedacht. Daarom beveelt zij dit aan voor het overdrachtdossier.

Het waterschap staat volgens haar met Leven de Dommel, maar ook met andere opgaven voor grote uitdagingen. Daarbij moet wellicht naar nieuwe juridische constructies worden gezocht. De lessen die zijn geleerd bij de Energiefabriek, kun je toepassen als je in een bepaald gebied probeert om de waterbalans tussen stad en platteland zodanig te maken dat er beregening kan plaatsvinden.

Mevrouw Bruggink meent dat het plan een goede basis voor de toekomst vormt. Het zou mooi zijn om alle genoemde maatregelen te realiseren. Het is dus goed dat de periode wordt opgetrokken naar het einde van de volgende bestuursperiode. Door prioritering kan alles zo goed mogelijk in etappes en fasegewijs gebeuren. Zij kan zich niet beter voorstellen dan dit als leidraad te nemen en het volgende WBP erin te schuiven.

De heer Oosting stelt dat Leven de Dommel een systeembreuk is geweest. Er wordt op een andere manier naar het werk gekeken en op een andere manier met de mensen in het gebied gewerkt. Ook de medewerkers hebben een behoorlijke ommezwaai moeten maken en dat valt niet mee. Hij toont respect daarvoor. Hij vindt dat je wel alles goed kunt opschrijven, maar je hebt een adaptieve agenda nodig, want het kan over drie maanden weer stortregenen, maar ook ex-

treem droog zijn. De charme van een waterschap is juist dat de omgeving verandert en dat je daarmee aan de slag gaat. Met Leven de Dommel is dat heel kansrijk.

Er zijn 14 min of meer losse maatregelen aangekondigd. Daarbij ligt er een uitdaging om die integraal te zien. In het AB, maar ook in het veld worden debatten gevoerd en in de omgevingsvisie worden grote gebieden genoemd waarbij het waterschap een rol heeft, zoals energietransitie, water en inrichting van de ruimte. Met de nieuwe Omgevingswet die eraan komt, kan het nieuwe AB zijn borst natmaken. Hij heeft respect en bewondering voor dit stuk.

De heer Van Gerven complimenteert het DB dat het stuk is aangepast, hoewel de portefeuillehouder dat in eerste instantie niet wilde.

Hij vindt dat het aanleggen van stuwen bespreekbaar moet blijven, omdat je met een stuw een beek stuurbaar maakt. Als je een systeem maakt van een kilometer of tien zonder een enkele manier om kunstmatig iets tegen te houden, is het niet vreemd dat zo'n systeem leegloopt.

Als er nieuwe natuur moet worden gemaakt, is vaak de eerste actie om de bodem af te graven. Hij vindt dat je daar uiterst terughoudend mee moet zijn, want dan haal je alle koolstof weg en puur zand houdt niet veel water vast.

De heer Van Beek sluit zich aan bij de woorden van de heer Dekkers.

Hij merkt op dat de heer Dewachter het had over kijken wat De Dommel zelf kan, maar over iets wat bij de provincie ligt, kan De Dommel niets zeggen. Hij wijst erop dat Brabant Water boeren een vergoeding geeft omdat het water wegtrekt uit de diepere lagen en die vergoeding krijgen de boeren niet omdat Brabant Water graag van zijn geld af wil. Je kunt dus niet weggkomen met de kreet: "Dit doet het waterschap, meer ligt niet in onze macht." Want er is een grote samenhang tussen lagen water op allerlei niveaus.

Spreker merkt op dat de heer De Wit wil dat het waterschap overweegt om het beregeningsverbod wat breder te trekken als de droogte aanhoudt. De boer moest eerst weg uit het beekdal, waar hij goede grond had. Dan zet je hem een eind hoger en dan verbied je hem om te beregenen. Hij vindt dat je dan de boeren beter meteen de nek kan omdraaien. Spreker gaat akkoord met het stuk.

Mevrouw Van der Zanden voegt nog toe dat zij het zou betreuren als het waterschap beregenen alleen maar ziet als onttrekken aan het grondwater zonder te kijken naar de gevolgen van niet beregenen. Dan sterft een gewas af, er spoelt meer mest uit en er komt meer onkruid waardoor er meer gewasbeschermingsmiddelen nodig zijn.

De heer Hendriks vindt het prettig dat er brede waardering is voor het plan. Dat is niet alleen te danken aan het DB of de medewerkers, maar ook aan het AB. De brede gesprekken met de omgeving en met elkaar hebben een werkstuk opgeleverd waarin zowel de droogte als de wateroverlast goed is beschreven. Er is een goede balans gevonden waarmee het waterschap de toekomst in kan.

Als je de grondwaterstand in goede banen wilt leiden, moet je ook rekening houden met de overwegingen van mevrouw Van der Zanden. Het op peil houden kan niet met alleen de instrumenten die het waterschap ter beschikking heeft, zoals een onttrekkingsverbod, maar je moet elkaar ook aanspreken; bij voorbeeld in provinciaal verband. Binnenkort is er overleg met de provincie over het ondiepe en het diepe grondwater. Uiteindelijk is ook het diepe grondwater afhankelijk van de hoeveelheid regen, want de systemen zijn aan elkaar gekoppeld.

Spreker vindt dat er niet selectief mag worden geshopt uit documenten, zoals kennelijk bij de Reusel is gebeurd. Bovendien zijn de maatregelen afhankelijk van de plek. Een systeem slim stuurbaar maken kan ook betekenen dat het robuust moet zijn en sturen hoeft niet alleen met technische maatregelen als stuwen, maar kan ook met wat meer permanente inrichtingsmaatregelen.

Hij erkent dat organisch materiaal in de bodem belangrijk is om de opnamecapaciteit van de bodem te vergroten. Maar ook daarbij geldt dat sommige functies

andere eisen stellen aan de bodem. Als ergens in het verleden te veel mineralen terecht zijn gekomen, moet je wellicht de bovenlaag afvoeren. Als je alle maatregelen in balans en op de goede plek neemt, moet dat uiteindelijk een stabiel systeem opleveren waarmee je de nukken van het klimaat kunt weerstaan. Hij geeft een overzicht van de huidige situatie van het grondwater en wijst op de mogelijkheden om via de site van De Dommel gegevens te vinden. Hij meldt dat de afvoer in de benedenlopen redelijk op orde is, maar dat je verder bovengstrooms kleine waterlopen aantreft die nog droog staan. Ook sommige vennen staan nog droog. De grondwaterstand is vooral in de lagere delen van het gebied op orde, maar de hoge zandgronden staan nog steeds droog. Hij legt uit dat op de site ook de gegevens van de buizen staan die de grondwaterstanden peilen, met de datum van waarneming erbij. Op veel plaatsen zit de situatie nog in het rood.

De heer Tholen stelt dat De Dommel veel natte natuurparels kent met een zone eromheen waarvoor beregening nodig is. Hij vraagt hoeveel hectare extra wordt geraakt als er niet genoeg grondwater is.

De heer Hendriks merkt op dat deze buizen de actuele stand weergeven en aangeven hoe de stand eigenlijk zou moeten zijn in deze tijd van het jaar. Er is nog een andere kaart met dezelfde peilbuizen en daarop is te zien of er per 1 april a.s. al dan niet een beregeningsverbod moet komen voor grasland.

De heer De Wit wijst de heer Van Beek op de grote hoeveelheid rode punten op de kaart die weer een neergang laten zien. Daaruit blijkt goed waarom je breder moet kijken naar beregeningsverboden. Water dat er niet is, kun je ook niet onttrekken. Het is niet zijn bedoeling om boeren te pesten, maar gelet op de dalende lijn moet je erop voorbereid zijn dat andere maatregelen noodzakelijk zijn.

De heer Van Beek zegt dat dit wel charmant klinkt, maar dat je dan die boeren wel de nek omdraait. Hij wijst er nogmaals op dat, als gewassen doodgaan op het land, er sprake is van meer uitspoeling van allerlei nutriënten.

De heer De Wit vraagt of men bereid is naar 80 m of 200 m te gaan als het eerste watervoerend pakket leeg is.

De heer Van Beek zegt dat hij wil kijken of er nieuwe systemen zijn waarmee je in de wintertijd water kunt aanvullen in bepaalde lagen. Hij wil breder kijken dan een beregeningsverbod.

Mevrouw Zevenhek vraagt in hoeverre stuwen kunnen helpen om de situatie langer in het groen te houden. Voor haar is niet te begrijpen dat op de bijeenkomst in Reusel niet is gesproken over stuwen, terwijl in Leven de Dommel juist staat dat die nodig zijn om slim te sturen. Zij vraagt zich ook af hoe het mogelijk is dat groene en rode bolletjes zo dicht bij elkaar zitten.

De heer Dewachter voelt zich uitgedaagd. Hij zal niet ontkennen dat diepere grondwateronttrekkingen gevolgen hebben voor watervoerende pakketten daarboven. En het waterleidingbedrijf zou vast niet uitkeren als er geen oorzakelijk verband zou zijn. Hij vindt dat meer moet worden geprobeerd om het watersysteem zo in te richten dat je meer water vasthoudt, maar toch de verschillende gebruiksvormen ondersteunt. Daarvoor zou je naar structurele bronbemaling kunnen kijken en dat water ergens opslaan of weer infiltreren. Maar dan moet je ook kijken waar het waterschap aan zet is en het verschil kan maken. Die oproep zit helemaal in dit actieplan Leven de Dommel.

De heer Hendriks merkt op dat het DB zich vooral heeft beziggehouden met het water van de beek en in de directe omgeving. Het is een stuk moeilijker om goede maatregelen te bedenken om droogte tegen te gaan in het hele gebied. Hij

roept de pachters op daarbij samen te werken. De ZLTO onderzoekt al welke waterconserverende maatregelen zij kan nemen in het gebied en er lopen projecten waarbij organische stoffen in de bodem worden ingebracht.

Spreker vertelt dat hij onlangs een overleg heeft gehad met bestuurders rond de Beerze. Er is gekeken naar mogelijkheden om water vast te houden op de flanken en zelfs in de hooggelegen infiltratiegebieden. Want als water eenmaal naar de beek is gestroomd, kun je er niet zo veel meer mee. Je moet het dus bovenin vasthouden. Misschien is het daar uit verschillende bronnen naar toe te brengen met een soort parallel watersysteem waarbij de aanvoersloten hoog in het landschap liggen. Als bron moet je dan denken aan water uit bebouwd gebied dat is opgevangen in een grote waterpartij. Als die hoog genoeg ligt, kan die langzaam leeglopen en dan kun je het water over het gebied verdelen. Er wordt zelfs aan gedacht om rwzi-water in te zetten. Op dergelijke projecten zal het waterschap zich de komende jaren oriënteren, maar dat moet in samenwerking met de streek, want anders gaat dat niet lukken. Hij heeft gemerkt dat er bij gemeenten veel belangstelling voor is.

De voorzitter vindt het mooi om te horen hoe je verschillend kunt denken, maar het erover eens kunt zijn dat Leven de Dommel een geweldig document is om in het nieuwe AB mee aan de slag te gaan. Zo'n plan bewijst het bestaansrecht van waterschappen in de democratie.

Zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel besloten.

5.2 Beperkt gebruik van gewasbeschermingsmiddelen ten behoeve van de bestrijding van plaagsoorten toe te staan.

Voorstelnummer: Z56066.

De heer De Wit erkent dat er in een beperkt aantal gevallen bijna geen andere mogelijkheid is dan een vorm van chemische bestrijding. Maar hij vindt dat dit alleen mag als waterschapskundige werken of stuwen worden bedreigd door wortels van bijvoorbeeld de duizendknoop. Je moet dan werken met de minst schadelijke middelen en in overleg met de burens, zodat die mitigerende maatregelen kunnen treffen.

De heer Tholen vindt dat chemische middelen niet alleen moeten worden ingezet bij schade aan kunstwerken, maar ook bij schade aan landbouwgronden. De manier van bestrijding laat hij aan het waterschap over. Hij wijst erop dat er meer middelen zijn dan glyfosaat. Ongebouwd is ervoor de grote haarden van exoten goed in beeld te brengen en alles op alles te zetten om ze de kop in te drukken voordat er sprake is van verspreiding door het complete gebied. In het gebied in Reusel-de Mierden waar hij gisteren was, zie je de sloten al niet meer door de Japanse duizendknoop.

De heer Oosting zegt dat de PvdA eigenlijk tegen het gebruik van bestrijdingsmiddelen is. Hij kan zich vinden in de nuancering van de heer De Wit om alleen chemische middelen te gebruiken als het niet anders kan en je burens in te lichten. Het heeft zijn voorkeur eerst de haarden te zoeken en te kijken hoe je die kunt bestrijden. Hij vindt het niet passen voor een waterschap om carte blanche te geven om gif te gebruiken, omdat het een organisatie is die staat voor duurzaamheid en voor ecologische verbanden.

Mevrouw Ruys neemt aan dat geen enkele partij voor het gebruik van gif is. Het streven van De Dommel om een duurzaam waterschap te blijven en goed met het groen en blauw om te gaan, moet echt duidelijk zijn. Er bestaat in het aquatische milieu ook snel afbreekbaar gif. Het is kiezen tussen kwaden. Zij mist nog de voorlichting over exoten. De burger houdt van water en groen, maar is zich soms niet bewust van wat hij doet. Voor het betaalbaar houden van de bestrijding moet ook aan dat aspect aandacht worden besteed.

De heer Spooren meent dat voorkomen beter is dan genezen. Hij vat de situatie samen met: je ziet de sloten niet meer en de vissen gaan dood. Alle levende wezens die van water afhankelijk zijn, hebben er last van. Ook hij vindt dat je dan maar moet kiezen uit twee kwaden.

De heer Van Beek is het niet eens met de uitdrukking *carte blanche*. Hij heeft blijkbaar bij een andere commissie gezeten dan de heer Oosting, want er is wel degelijk gesteld dat bestrijding van plaagsoorten zorgvuldig gebeurt na alle nodige afwegingen.

De heer Oosting meent dat de heer Van Beek en hij verschillende oren hebben en andere dingen horen.

De voorzitter wijst erop dat het al meer dan tien jaar geleden is dat De Dommel heeft gezegd dat er geen gewasbeschermingsmiddelen zouden worden gebruikt, maar sindsdien zijn de plaagsoorten explosief gegroeid. De organisatie heeft van alles geprobeerd om de exoten te bestrijden zonder bestrijdingsmiddelen. Maar het probleem liep zo hoog op dat hem werd gevraagd om mee te kijken en toen is hij zich kapot geschrokken. Het is niet de bedoeling om nu massaal middelen te gebruiken, maar alleen op plaatsen waar je de exoten wel móét bestrijden. Als dat met middelen kan die het milieu minder schade toebrengen, gebeurt dat. Uiteraard moet je bij gebruik van beschermingsmiddelen overleggen met je buren. Het belangrijkste is dat de middelen niet in het oppervlaktewater komen. Het waterschap heeft een voorbeeldfunctie en daarbij hoort de voorlichting die Water Natuurlijk vraagt, maar dat is volgens hem goed voor elkaar. Hij snapt dat enkele partijen zorgen hebben, maar hij verzoekt ze het DB aan de slag te laten gaan en te kijken of het helpt.

De heer De Wit pleit ervoor om de nota uit 2006, die aan de bijlagen is toegevoegd, te actualiseren.

De voorzitter vindt dat een goede suggestie. Het probleem is inmiddels ook onder de aandacht van de provincie gebracht. Verder zijn er contacten met de Unie om over het probleem van de exoten een congres te houden, zodat er landelijk meer aandacht voor komt, want hij vreest dat dit uit de klauwen zal lopen.

Zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel besloten.

6. Waterketen en schoon water.

Er zijn geen voorstellen.

De heer Hendriks zegt dat hij nog wil ingaan op een vraag van mevrouw Ruys in de commissie over geurkralen. Er is sprake van een gratis verpakking van een supermarkt met de kreet dat je wasgoed er lekker van gaat ruiken. Op de achterkant staat een waarschuwing dat de stof zeer schadelijk is voor in het water levende dieren, zodat die op een goede manier in het afvalstelsel moet worden gebracht. Het blijkt om de stof tetramethyl acetyloctahydronaphtalenes te gaan; een toegestane stof. Het toezicht op dergelijke stoffen gebeurt door Europa. Er wordt een lijst bijgehouden. De Unie heeft samen met Vewin een bureau in Brussel en kijkt welke stoffen allemaal op die lijst komen. Dat bureau ziet erop toe dat zorgelijke stoffen eruit worden gehaald en van goede gebruiksinstructies worden voorzien. Waarschijnlijk gaat het in dit geval om zulke kleine hoeveelheden dat zij geen effect hebben op de zuivering. Maar het is een van de nieuwe stoffen die je liever niet in het water hebt, maar wel krijgt.

Mevrouw Zevenhek concludeert dat er een lijst is en wil weten wie die lijst goedkeurt, want dat is een politiek proces.

De heer Hendriks antwoordt dat die lijst, waarop tienduizenden stoffen staan, onder Europese wetgeving valt.

Mevrouw Zevenhek merkt op dat ook Europese wetgeving afhankelijk is van politiek. Zij wijst erop dat er binnenkort Europese verkiezingen zijn.

7. Rondvraag en sluiting.

Mevrouw Van der Zanden wijst op een goede actie van het waterschap om bij agrariërs waterconserverende middelen te stimuleren.

Mevrouw Ruys voegt daaraan toe dat uit een gesprek met vertegenwoordigers van de ZLTO gisteren bleek dat op een kleine honderd locaties wordt gewerkt aan nieuwe lop-stuwttjes, aan het verplaatsen van lop-stuwttjes, aan drempels en plankjes. De streek is dus in beweging en zij moedigt iedereen aan hiermee hard door te gaan.

Mevrouw Schouten zegt dat zij in de krant las dat in Geldrop-Mierlo een voorkoersrecht is gevestigd in verband met een landschapspark. Zij wil weten of het waterschap in dat gebied doelen te behalen heeft en of er al contacten zijn gelegd.

De voorzitter meent dat het gebied onder Aa en Maas valt.

Mevrouw Zevenhek wijst erop dat de heer Glas in een van de laatste vergaderingen heeft gezegd dat er gelden over waren die hij wilde besteden aan het inhuren van een journalist om te zorgen dat er vaker stukken in de krant komen over wat er in het AB gebeurt. Zij kan dat nergens in een verslag vinden.

De secretaris weet dat het een wens van de heer Glas was om tot een fonds te komen waaruit je onafhankelijke journalistiek, bij voorbeeld onderzoeksjournalistiek, betaalt. Na het vertrek van de watergraaf heeft het huidige DB besloten om dat idee op de plank te leggen, zeker in een tijd van verkiezingen. Mogelijk komt het idee bij coalitieonderhandelingen of later in het DB weer aan de orde.

Mevrouw Zevenhek verzoekt dit vast te leggen in het verslag, zodat het kan worden teruggevonden.

De secretaris zegt dat al het besprokene in het verslag wordt vastgelegd.

De heer Van Iersel heeft kritiek op het DB, omdat hij geen kritiek mag uiten op de organisatie. In Udenhout was een project: de natte natuurparel de Brand. Daar is veel veranderd; er zijn zelfs sloten gedempt en het water stroomt nu de andere kant op. Tegen de afspraken met de aanliggende agrariërs in is een A-watgang geen B-watgang geworden en is er nog steeds sprake van een natte natuurzone. Die boeren voelen zich voor de gek gehouden. De klacht is uitgezet bij de organisatie. In een mail antwoordt de toenmalige projectleider van De Dommel dat de betrokkenen bij de rechtbank Oost-Brabant bezwaar kunnen maken tegen de legger. Spreker schaamt zich ervoor dat dit probleem wordt neergelegd bij de agrariërs.

De voorzitter weet dat iemand van De Dommel goedbedoeld iets te snel heeft gereageerd. Als de legger wijzigt, heb je als betrokkene de mogelijkheid naar de rechter te gaan. Hij wijst erop dat dit een persoonlijk dossier is en dat het beter is dat niet via het AB te benaderen.

De heer Van Iersel vindt het makkelijk om dit af te doen als een persoonlijk dossier. Maar spreker is ambassadeur van het waterschap en die boeren spreken hem daarop terecht aan. Hij moet dan het DB verdedigen, maar hij kan dat niet.

De voorzitter trekt zich dit ook aan, maar hij vindt dit geen dossier om lang bij stil te staan in het AB. Hij zegt toe dat er aandacht aan zal worden besteed.

Mevrouw Ruys vraagt of het waterschap formeel kan toetreden tot het deltaplan biodiversiteit.

Zij vraagt zich ook af of het waterschap niet moet reageren op onlangs verschenen krantenartikelen over waterschappen. De heer Dersjant riep in het ED en BD op om blanco te gaan stemmen. Zij vindt het niet goed als partijen reageren; dat is volgens haar een taak voor het waterschap.

De heer Hendriks zegt dat hij de website over biodiversiteit heeft bezocht en veel herkent van wat het waterschap doet. Het kan een ondersteuning van het beleid betekenen als het waterschap zich aansluit. Hij zal dat aan het DB voorleggen.

De voorzitter bevestigt dat de pers veel aandacht heeft voor de waterschappen in verband met de verkiezingen. Het genoemde artikel is door een journalist geschreven en het waterschap moet niet achter journalisten aanlopen.

De heer Dekkers merkt op dat een reactie allerlei tegenacties zal oproepen.

Mevrouw Bruggink zegt dat zij ook voorstander van een reactie is. Zij kan zich voorstellen dat niet het waterschap reageert, maar als het DB een scherp stuk schrijft, mag haar naam daar best onder. Misschien kan dat stuk wel namens het gezamenlijke AB worden geschreven. De kiezer hoeft niet blanco te stemmen, want het AB vindt dat het hartstikke goed werk doet.

De voorzitter adviseert als portefeuillehouder communicatie de AB-leden om elkaar op te zoeken en een stuk naar buiten te brengen. Hij zou daar niet het DB of het waterschap voor gebruiken.

De voorzitter sluit, te 16.53 uur, de vergadering met de bede.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur d.d. 27 maart 2019.

ing. A.H.C. Huijbers
(voorzitter)

drs. A.G. Dekker
(secretaris)